

O sviatosti krstu

KATECHÉZY PÁPEŽA FRANTIŠKA

Úvod ku katechéze tvorili slová Evanjelia podľa Matúša: **«Chodte teda, učte všetky národy a krstite ich v mene Otca i Syna, i Ducha Svätého a naučte ich zachovávať všetko, čo som vám prikázal»** (Mt 28,19-20).

Drahí bratia a sestry, dobrý deň!

Päťdesiat dní veľkonočného liturgického obdobia je vhodných na uvažovanie nad kresťanským životom, ktorý pre svoju prirodzenosť je životom pochádzajúcim od samotného Krista. Vedť kresťanmi sme v tej miere, v akej necháme Ježiša Krista žiť v nás. Odkiaľ teda začať, aby sme oživilí toto vedomie, ak nie od počiatku, od sviatosti, ktorá v nás zažala kresťanský život? Je ňou krst. Kristova Pascha, so svojím nábojom novosti, sa k nám dostáva prostredníctvom krstu, aby nás premenila na jeho obraz: pokrstení prináležia Ježišovi Kristovi, on je Pánom ich existencie. Krst je «základom celého kresťanského života» (Katechizmus katolíckej Cirkvi – KKC, 1213). Je prvou zo sviatostí, keďže je vstupnou bránou, ktorá Kristovi Pánovi dovoľuje prebývať v našej osobe a nám dovoľuje ponoriť sa do jeho tajomstva.

Grécke sloveso „krstiť“ znamená „ponoriť, pohrúžiť“ (porov. KKC, 1214). Kúpeľ vo vode je rítus vlastný rozličným náboženstvám na vyjadrenie prechodu z jedného stavu do druhého, znamením očisťovania pre nový začiatok. Avšak nám kresťanom nesmie uniknúť skutočnosť, že ak je telo ponorené do vody, duša je ponorená do Krista, aby prijala odpustenie hriechu a aby žiarila v Božom svetle (porov. Tertulián, O vzkriesení mŕtvych, VIII, 3: CCL 2, 931; PL 2, 806). Vďaka Duchu Svätému nás krst vnára do smrti a zmŕtvychvstania Pána, potopiac v krsťiteľnici starého človeka ovládaného hriechom, ktorý oddeľuje od Boha, a umožňujúc narodiť sa novému človeku, pretvorenému v Ježišovi. V ňom sú všetky Adamove deti povolané k novému životu.

Krst je teda znovuzrodenie. Som si istý, že my všetci si pamätáme dátum nášho narodenia. To je isté. Kladiem si však otázku, tak trochu pochybujúc a pýtam sa aj vás: pamätá si každý z vás dátum vášho krstu? Niektorí hovoria „áno“ – to je dobré. Je to však trochu neisté „áno“, pretože možno mnohí z vás si ho nepamätajú. Ak však oslavujeme deň nášho

narodenia, ako môžeme neoslavovať – alebo aspoň nepamätať – na deň znovuzrodenia? Dám vám dnes domácu úlohu. Tí z vás, ktorí si nepamätáte dátum krstu, nech sa spýtajú mamy, tety či ujov, vnukov: „Poznáš dátum krstu?“ A nikdy ho nesmieme zabudnúť. V ten deň treba vzdávať Pánovi vďaky, pretože je to práve deň, keď do mňa vstúpil Ježiš, keď do mňa vstúpil Duch Svätý. Rozumeli ste dobre domácej úlohe? Všetci musíme vedieť dátum nášho krstu. Sú to ďalšie narodeniny – narodeniny nášho znovuzrodenia. Nezapadnite to urobiť, prosím vás.

Pamätajme na posledné slová Zmŕtvychvstalého adresované apoštolom, sú presným mandátom: **«Chodte teda, učte všetky národy a krstite ich v mene Otca i Syna, i Ducha Svätého»** (Mt 28,19). Prostredníctvom krsťného kúpeľa je ten, kto verí v Krista, ponorený do samotného života Najsvätejšej Trojice.

Vedť krsťná voda nie je hocikaká, ale je vodou, nad ktorou sa vzýva Duch Svätý, ktorý «dáva život» (Krédo). Pomyslime na to, čo Ježiš povedal Nikodémovi, aby mu vysvetlil narodenie sa pre Božský život: Ježiš odpovedal: **«Ak sa niekto nenarodí z vody a z Ducha, nemôže vojsť do Božieho kráľovstva. Čo sa narodilo z tela, je telo, a čo sa narodilo z Ducha, je Duch»** (Jn 3,5-6). Preto sa krst zároveň nazýva aj „znovuzrodením“: veríme, že Boh nás spasil **«zo svojho milosrdenstva, kúpeľom znovuzrodenia a obnovy v Duchu Svätom»** (Jn 3,5-6).

Krst je preto účinným znamením znovuzrodenia, aby sme kráčali v novosti života. Pripomína to svätý Pavol kresťanom Ríma a hovorí takto: **«Neviete, že všetci, čo sme boli pokrstení v Kristovi Ježišovi, v jeho smrť sme boli pokrstení? Krstom sme teda s ním boli pochovaní v smrť, aby sme tak, ako bol Kristus vzkriesený z mŕtvych Otcovou slávou, aj my žili novým životom»** (Rim 6,3-4).

Vnárajúc nás do Krista nás krst robí údmi jeho Tela: nie sme izolovaní. My pokrstení nie sme izolovaní – sme údmi Kristovho Tela, ktorým je Cirkev, a sme účastní na jej poslaní vo svete (porov. KKC 1213). Vitalitu, ktorá vyvierá z krsťného prameňa názorujú tieto Ježišove slová: **«Ja som vinič, vy ste ratolesti. Kto ostáva vo mne a ja v ňom, prináša veľa ovocia»** (Jn 15,5). Ten istý život, život Ducha Svätého, plynie z Krista na pokrstených, spájajúc ich v jednom Tele (porov. 1 Kor 12,13), pomazanom svätou krizmou a vyživovanom pri eucharistickom stole.

Krst Kristovi dovoľuje žiť v nás a nám dovoľuje žiť zjednotení s ním, aby sme spolupracovali v Cirkvi, každý podľa vlastného stavu, na pretváraní sveta. Krsťný kúpeľ, prijatý jediný raz, osvetľuje celý náš život, vedúc naše kroky až k Nebeskému Jeruzalemu. Existuje čas „pred krsťom“, a „po krsťom“. Sviatosť predpokladá cestu viery, ktorú nazývame katechumenát, samozrejme vtedy, keď o krst žiada dospelá osoba. Avšak aj deti sú už od dávnych čias krsťné vo viere svojich rodičov. (porov. Obrad krstu detí, Úvod, 2).

A k tomuto by som vám chcel povedať jednu vec. Niektorí si myslia: „Prečo krstiť dieťa, ktoré tomu nerozumie? Dúfajme, že keď vyrastie a nadobudne chápanosť, ono samo požiada o krst“. - Toto však znamená nemať dôveru v Ducha Svätého, lebo keď my krstíme dieťa, do dieťaťa vstupuje Duch Svätý a Duch Svätý dáva v tom dieťati už odmalička rásť kresťanským cnostiam, ktoré potom vykvitnú. Vždy musíme dať túto príležitosť všetkým, všetkým deťom, aby mali vo svojom vnútri Ducha Svätého, ktorý ich bude viesť v priebehu života. Nezabudnite dať deti pokrstiť.

Nikto si krst nezasluhuje, ten je vždy nezištným darom pre všetkých, pre dospelých aj novorodencov. Avšak tak ako je to aj u zrnka plného života, tento dar sa zakorení a prináša plody v prostredí živom vierou. Krstné sľuby, ktoré si každý rok obnovujeme pri Veľkonočnej vigílii, musia znovu ožívať každý deň, aby nás krst „kristifikoval“ (pripodobňoval Kristovi, robil Kristom): nemusíme mať strach z tohto výrazu – krst nás „kristifikuje“. Ten, kto prijal krst a „kristifikuje sa“, ten sa podobá Kristovi, premieňa sa v Krista a robí ho to skutočne druhým Kristom.“

«Ježiš odpovedal [Nikodémovi]: „Veru, veru, hovorím ti: Ak sa niekto nenarodí z vody a z Ducha, nemôže vojsť do Božieho kráľovstva. Čo sa narodilo z tela, je telo, a čo sa narodilo z Ducha, je Duch» (Jn 3,5-6).

Drahí bratia a sestry, dobrý deň!

V tomto veľkonočnom čase pokračujeme v katechézach o krste. Význam krstu jasne vystupuje do popredia z jeho slávenia, ktorému preto budeme venovať našu pozornosť. Uvažujúc nad gestami a slovami liturgie môžeme zaregistrovať milosť a záväzok tejto sviatosti, ktorú treba vždy znovu objavovať. Pripomíname si ju pri kropení svätenou vodou, ktoré sa môže konať v nedeľu na začiatku svätej omše, ako aj pri obnovovaní krstných sľubov počas Veľkonočnej vigílie. Veď to, čo sa deje pri slávení krstu, vyvoláva duchovný dynamizmus, ktorý prechádza celým životom pokrstených; je to úvod procesu, ktorý dovoľuje, aby sme žili zjednotení s Kristom v Cirkvi. Preto navrátenie sa ku zdroju kresťanského života nás vedie k tomu, aby sme lepšie chápali dar, ktorý sme prijali v deň nášho krstu, ako aj aby sme obnovili úsilie odpovedať naň v tom stave, v ktorom sa dnes nachádzame.

Ide teda o obnovenie záväzku, o lepšie chápanie daru, akým je krst a o pripomínanie si dňa nášho krstu. Minulú stredu som žiadal vykonať domácu úlohu, aby si každý z nás pripamätal deň krstu, aby sme vedeli, v ktorý deň sme boli pokrstení. Viem, že niektorí z vás to vedia, niektorí zas nie – tí nech sa spýtajú príbuzných, krstných mám a otcov: „Aký je dátum môjho krstu?“ Pretože krst je znovuzrozením a je akoby druhými narodeninami. Je to jasné? Urobte si túto domácu úlohu, spýtajte sa na dátum vášho krstu.

Pri obrade privítania sa predovšetkým žiada meno kandidáta, pretože meno naznačuje totožnosť osoby. Keď sa predstavujeme, začíname hneď naším menom: „Volám sa tak a tak“, aby sme vyšli z anonymity. Anonym je ten, kto nemá meno. A tak, aby sme vyšli z anonymity, zaraz vyslovíme naše meno. Bez mena zostávame neznámymi, bez práv a povinností. Boh volá každého po mene, milujúc nás jednotlivo, v konkrétnosti nášho príbehu.

Krst iniciuje osobné povolanie žiť ako kresťania, ktoré sa bude rozvíjať po celý život. Predpokladá osobnú odpoveď, nie vypožičanú odinakiaľ systémom „skopíruj a prilep“. Kresťanský život je v skutočnosti utkávaný radom volaní a odpovedí: Boh v priebehu rokov neustále vyslovuje naše meno, dávajúc tisícokrakými spôsobmi zaznievať svoje volanie, aby sme sa stali podobnými jeho Synovi Ježišovi. Meno je teda dôležité! Je veľmi dôležité! Rodičia rozmyšľajú o mene, ktoré dajú dieťaťu, už pred jeho narodením: aj toto je súčasťou očakávania dieťaťa, ktoré vo vlastnom mene bude mať originálnu identitu, aj pre kresťanský život spojený s Bohom.

Istotne, stať sa kresťanmi je darom pochádzajúcim zhora (porov. Jn 3,3-8). Viera sa nedá kúpiť, avšak požiadať o ňu a prijať ju ako dar, to sa dá. „Pane, daruj mi dar viery“ – to je jedna pekná modlitba! „[Prosím], aby som mal vieru“ – aj to je dobrá modlitba. Treba o ňu prosiť ako o dar, avšak nedá sa kúpiť. Veď «krst je sviatosťou tej viery, s ktorou ľudia, osvietení milosťou Ducha Svätého, odpovedajú na Kristovo evanjelium» (Obrad krstu detí, Všeob. úvod, č. 3). Na vzbudenie a prebudenie úprimnej viery v odpovedi na Evanjelium sa zameriava formácia katechumenov a príprava rodičov, ako aj počúvanie Božieho slova pri samotnom slávení krstu.

Zatiaľ čo dospelí katechumeni sami v prvej osobe verejne vyjadrujú to, čo túžia prijať ako dar od Cirkvi, deti predstavujú ich rodičia, spolu s krstnými rodičmi. Dialóg s nimi im dáva vyjadriť vôľu, aby maličkí prijali krst a Cirkvi vyjadriť úmysel sláviť ho. «Vyjadrením tohto všetkého je znamenie kríža, ktoré celebrant a rodičia naznačujú na čelo detí» (Obrad krstu detí, Úvod, č. 16). «Znak kríža na začiatku slávenia označuje Kristovým znakom toho, ktorý mu bude čoskoro patriť, a znamená milosť vykúpenia, ktorú nám Kristus získal svojím krížom» (Katechizmus Katolíckej cirkvi – KKC, 1235).

Pri slávení [krstu] poznačujeme deti znakom kríža. Chcel by som sa vrátiť k téme, o ktorej som vám už hovoril. Vedia sa naše deti dobre prežehnať? Mnohokrát som videl deti robiť všelijaké pohyby... nevedia sa prežehnať. A vy, otcovia a mamy, krstní otcovia, krstné mamy, musíte ich naučiť dobre sa prežehnať, pretože je to zopakovaním toho, čo sa vykonalo pri krste. Dobre ste to pochopili? Naučiť deti dobre sa prežehnať. Ak sa to naučia v detstve, budú to dobre robiť aj ako veľkí.

Kríž je charakteristický znak, ktorý ukazuje, kým sme: naša reč, naše myslenie, náš pohľad, naše konanie je pod znamením kríža, čiže pod znamením Ježišovej lásky až do krajnosti. Deti sa krížom poznačujú na čele. Dospelí katechumeni sú poznačovaní aj na zmysloch, a to s týmito slovami: «Prijmite znak kríža na uši, aby ste počúvali Pánov hlas»; «na oči, aby ste videli jas Božej tváre»; «na ústa, aby ste odpovedali na Božie slovo»; «na hrud', aby Kristus vierou prebýval vo vašich srdciach»; «na plecia, aby ste niesli príjemné Kristovo jarmo» (Obrad uvedenia dospelých do kresťanského života, č. 85).

Kresťanmi sa stávame v tej miere, v akej sa kríž do nás vtláča ako „veľkonočné“ znamenie (porov. Zjv 14,1; 22,4), ktoré robí

viditeľným aj navonok to, že sa k životu staviame ako kresťania. Urobiť znamenie kríža vtedy, keď sa zobudíme, pred jedlom, v nebezpečenstve, na obranu pred zlom, či večer pred spaním, znamená povedať sebe samým a aj ostatným, komu prináležíme, kým chceme byť. Preto je veľmi dôležité naučiť deti dobre sa prežehnať. A tak, ako to robíme pri vstupe do

kostola, môžeme to robiť aj doma, uchovávajúc v malej nádobe trochu svätenej vody. Niektoré rodiny tak robia. A tak zakaždým, keď vchádzame či vychádzame, prežehnaním sa s touto vodou si pripomíname, že sme pokrstení. Nezapudnite, opakujem: Naučme deti sa prežehnať.

„*Bratia, viem žiť skromne a viem aj oplývať. Všade a všetko som sa už naučil: byť sýty aj hladovať, mať hojnosť i núdzu trieť. Všetko môžem v tom, ktorý ma posilňuje.*“ (Flp 4,12-13)

Drahí bratia a sestry, dobrý deň!

Pokračujeme v našej reflexii o krste, stále vo svetle Božieho slova.

Evanjelium osvecuje kandidátov a vzbudzuje v nich príľnutie k viere: «Krst je totiž osobitným spôsobom „sviatosťou viery“, lebo je sviatosťou bránou do života viery» (KKC 1236). A viera je odovzdanie seba samých Pánovi Ježišovi, ktorého uznávame ako **«prameň vody [...] večného života»** (Jn 4,14), **«svetlo sveta»** (Jn 9,5), **«vzkriesenie a život»** (Jn 11,25), ako tomu učí cesta prípravy, ktorou i dnes prechádzajú katechumeni, keď sa blížia k prijatiu kresťanskej iniciácie.

Keď sa katechumeni pri počúvaní Ježiša učia z jeho nauky a jeho skutkov, prežívajú skúsenosť Samaritanky smädnej po živej vode, slepca od narodenia, ktorého oči sa otvárajú svetlu, Lazára, ktorý vychádza z hrobu. Evanjelium nesie v sebe silu premieňať toho, kto ho prijme s vierou, vytrhávajúc ho z moci zla, aby sa naučil slúžiť Pánovi s radosťou a novosťou života.

Ku krstiteľnici človek nikdy nejde sám, ale sprevádzaný modlitbou celej Cirkvi, ako to pripomínajú Litánie k svätým, ktoré predchádzajú modlitbu exorcizmu a predkrstné pomazanie olejom katechumenov. Sú to gestá, ktoré už od staroveku ubezpečujú tých, ktorí sa chystajú znovuzrodiť ako Božie deti, že modlitba Cirkvi ich podporuje v boji proti zlu, sprevádza ich na ceste dobra, pomáha im vymaniť sa z moci hriechu, aby prešli do kráľovstva Božej milosti.

Modlitba Cirkvi: Cirkev sa modlí, a modlí sa za všetkých, za všetkých nás! My, Cirkev, sa modlíme za iných. Je to pekná vec modliť sa za iných. Koľkokrát nemáme žiadnu naliehavú potrebu, a nemodlíme sa. Musíme sa v spojení s Cirkvou modliť za iných: „Pane, prosím ťa za tých, čo sú v ťažkostiach, za tých, čo nemajú vieru...“ Nezabudnite: modlitba Cirkvi je

činná neustále. Nuž musíme do tejto modlitby vstúpiť a modliť sa za celý Boží ľud a za tých, ktorí modlitbu potrebujú.

Preto cestu dospelých katechumenov sprevádzajú opakované exorcizmy vyslovované kňazom (*porov. KKC 1237*), čiže modlitby, ktoré prosia o oslobodenie od všetkého, čo oddeľuje od Krista a bráni dôvernému spojeniu s ním. Aj pre deti sa vyprosuje od Boha, aby ich oslobodil od prvotného hriechu a urobil ich príbytkom Ducha Svätého. Deti: modliť sa za deti, za duchovné a telesné zdravie, to je spôsob ako deti chrániť pomocou modlitby.

Ako dosvedčujú evanjeliá, samotný Ježiš bojoval proti zlým duchom a vyhánal ich, a tak dokazoval príchod Božieho kráľovstva (*por. Mt 12,28*). Jeho víťazstvo nad mocou Zlého necháva slobodný priestor pre vládu Boha, ktorá dáva radosť a zmieruje so životom.

Krst nie je magické zaklínadlo, ale dar Ducha Svätého, ktorý toho, kto ho prijme uschopňuje «zápasíť s pokušením diabla», veriac, že Boh «poslal na svet svojho Syna, aby zlomil moc zlého ducha, ducha nepravosti, a vytrhol nás z temnôt a preniesol do obdivuhodného svetla svojho kráľovstva» (*porov. Obrad krstu detí, č. 56*). Zo skúsenosti vieme, že život kresťana je vždy vystavený pokušeniu, zvlášť pokušeniu oddaliť sa od Boha, od jeho vôle, od spoločenstva s ním, a padnúť opäť do pút svetských zvodov. Krst nás pripravuje a dáva nám silu na tento každodenný boj, aj na boj proti diablu, ktorý – ako hovorí sv. Peter – číha ako lev, aby nás zožral, aby nás zničil.

Okrem modlitby je tu aj pomazanie na hrudi olejom katechumenov, ktorí «takto získavajú silu pre zrieknutie sa diabla a hriechu, prv ako pristúpia ku krstiteľnici a narodí sa pre nový život» (*porov. Požehnanie olejov, č. 3*). Kvôli vlastnosti oleja preniknúť do tela prinášajúc úžitok, antickí zápasníci používali pomazanie olejom na pripravenosť svalov a pre ľahšie vyšmyknutie sa zo zovretia súperom. Vo svetle tejto symboliky si kresťania prvých storočí osvojili pomazanie tela kandidátov krstu olejom požehnaným biskupom, čo prostredníctvom tohto «znaku spásy» znamenalo, že moc Krista Spasiteľa posilňuje pre boj proti zlu a pre víťazstvo nad ním (*porov. Obrad krstu detí, č. 105*).

Je namáhavé zápasíť proti zlu, unikáť jeho podvodom, opäť nabrať silu po ťažkom boji, ale musíme vedieť, že celý kresťanský život je boj. Musíme však tiež vedieť, že nie sme sami, že Matka Cirkev sa modlí, aby jej deti, znovuzrodené v krste nepodľahli úskokom zlého, ale zvíťazili mocou Kristovej Veľkej noci. Posilnení Zmŕtvychvstalým Pánom, ktorý porazil knieža tohto sveta (*porov. Jn 12,31*), aj my môžeme opakovať s vierou sv. Pavla: **«Všetko môžem v tom, ktorý ma posilňuje»** (Flp 4,13). My všetci môžeme zvíťaziť, môžem zvíťaziť vo všetkom, ale so silou, ktorú dostávam od Ježiša.

Drahí bratia a sestry, dobrý deň!

V pokračovaní reflexie nad krstom by som sa dnes chcel pristiaviť pri ústredných obradoch, ktoré sa odohrávajú pri krstiteľnici.

Zamyslime sa predovšetkým nad vodou, nad ktorou sa vzýva moc Ducha Svätého, aby mala silu znovuzrodiť a obnoviť (porov. *Jn 3,5 a Tit 3,5*). Voda je kolískou života a rozkvetu, zatiaľ čo jej nedostatok spôsobuje vyhasnutie akejkoľvek plodnosti, ako sa to deje na púšti; voda však môže byť aj príčinou smrti, keď pohlcuje do svojich vln alebo keď vo veľkom množstve všetko zaplaví. A napokon, voda má schopnosť umývať, prať a očisťovať.

Vychádzajúc z tohto prirodzeného všeobecne uznávaného symbolu, Biblia opisuje Božie zásahy a prísľuby prostredníctvom symbolu vody. Avšak moc odstrániť hriechy nespočíva v samotnej vode ako takej, ako to vysvetľoval sv. Ambróz novopokrsteným: «Videl si vodu, avšak nie každá voda uzdravuje. Uzdravuje tá voda, ktorá má Kristovu milosť. [...] Úkon je vecou vody, avšak účinnosť je od Ducha Svätého» (*De sacramentis 1,15*).

Preto Cirkev nad vodou vzýva pôsobenie Ducha Svätého, «aby tí, čo v nej prijímú krst, boli pochovaní s Kristom v smrti a spolu s ním vstali z mŕtvych k nesmrteľnému životu» (*Obrad krstu detí, č. 60*). Modlitba požehnania hovorí, že Boh pripravil vodu, «aby bola znamením krstu» a pripomína hlavné biblické predobrazy: nad vodami sa na počiatku vznášal Duch Boží, aby ju urobil zárodokom života (porov. *Gen 1, 1-2*); voda potopy značila koniec hriechu a začiatok nového života (porov. *Gen*

7,6-8,22); cez vody Červeného mora sa Abrahámovi synovia vyslobodili z egyptského otroctva (porov. *Ex 14, 15-31*). Vo vzťahu k Ježišovi sa tu pripomína jeho krst v Jordáne (porov. *Mt 3,13-17*), krv a voda, čo vyšli z jeho boku (porov. *Jn 19,31-37*), ako aj na vyslanie učeníkov krstiť všetky národy v mene Najsvätejšej Trojice (porov. *Mt 28,19*). V sile tejto pamäti žiadame Boha, aby na vodu krstiteľnice zoslal milosť Krista, ktorý zomrel a vstal z mŕtvych (porov. *Obrad krstu detí, č. 60*). A tak sa táto voda mení na vodu, ktorá v sebe nesie silu Ducha Svätého. A touto vodou s mocou Ducha Svätého krstíme ľudí – dospelých, deti, všetkých.

Keď sme posvätili krstnú vodu, je potrebné pripraviť si srdce na prístupenie ku krstu. To sa uskutočňuje zrieknutím sa zlého ducha a vyznaním viery – dvoma vzájomne úzko prepojenými úkonmi. V tej miere, ako hovorím „nie“ návrhom diabla – čiže toho, ktorý rozdeľuje – som v stave povedať „áno“ Bohu, ktorý ma volá, aby som sa mu pripodobnil v myslení i v skutkoch. Diabol rozdeľuje; Boh vždy spája spoločenstvo, ľudí do jedného ľudu. Nie je možné priľnúť ku Kristovi kladúc podmienky. Je treba dištancovať sa od istých pút, aby sme mohli opravdivo objasť druhé – buď si zadobre s Bohom, alebo si zadobre s diablom. Preto zrieknutie sa a vyznanie viery idú ruka v ruku. Je potrebné zničiť mosty, zanechajúc ich za sebou, aby sme sa vydali na novú Cestu, ktorou je Kristus.

Odpoveď na otázku – «Zriekate sa zlého ducha, všetkých jeho skutkov a všetkých jeho pokušení?» – je formulovaná v prvej osobe jednotného čísla: «Zriekam». Rovnakým spôsobom sa vyznáva aj viera Cirkvi, hovoriac: «Verím». Zriekam sa a verím – toto je základ krstu. Je to zodpovedné rozhodnutie, ktoré si vyžaduje, aby sa premietlo do konkrétnych činov dôvery v Boha. Vyznanie viery predpokladá úsilie, ktoré samotný krst pomôže udržiavať s vytrvalosťou v rozličných situáciách a skúškach života. Pripomeňme si starobylú múdrosť Izraela: **«Synu, ak ideš slúžiť Bohu, stoj (pevne) v spravodlivosti a bázni a priprav sa na skúšku»** (*Sir 2,1*), čiže priprav sa na boj. A prítomnosť Ducha Svätého nám dáva silu, aby sme dobre bojovali.

Drahí bratia a sestry, keď ponárame ruku do svätenej vody – napríklad pri vstupe do kostola – a keď robíme znamenie kríža, pomyslime s radosťou a s vďačnosťou na krst, ktorý sme prijali – táto svätená voda nám pripomína krst – a obnovme svoje „Amen“ – čiže „Som rád“ –, aby sme žili ponorení do lásky Najsvätejšej Trojice.

Drahí bratia a sestry, dobrý deň!

Katechéza o sviatosti krstu nás dnes vedie k tomu, aby sme hovorili o svätom kúpeli sprevádzanom vzývaním Najsvätejšej Trojice, čiže o centrálnej obrade, ktorý vlastne „krstí“, čiže ponára, do Kristovho veľkonočného tajomstva (porov. *Katechizmus katolíckej cirkvi – KKC, 1239*). Zmysel tohto gesta pripomína svätý Pavol kresťanom Ríma, keď sa najprv pýta: **«Neviete, že všetci, čo sme boli pokrstení v Kristovi Ježišovi, v jeho smrť sme boli pokrstení?»** a potom odpovedá: **«Krstom sme teda s ním boli pochovaní v smrť, aby sme tak, ako bol Kristus vzkriesený z mŕtvych Otcovou slávou, aj my žili novým životom»** (Rim 6,3-4). Krst nám otvára dvere k životu zmŕtvychvstania, nie k svetskému životu. K životu podľa Ježiša.

Krstiteľnica je miestom, v ktorom sa uskutočňuje Pascha spolu s Kristom! Starý človek je pochovaný spolu s jeho klamnými žiadosťami (porov. Ef 4,22), aby sa znovuzrodil ako nové stvorenie; skutočne – staré sa pomínulo a nastalo nové (porov. 2 Kor 5,17). V Katechézach pripisovaných sv. Cyrilovi Jeruzalemskému sa takto novopokrsteným vysvetľuje to, čo sa s nimi udialo vo vodách krstu. Toto vysvetlenie sv. Cyrila je veľmi pekné: «V tom istom momente ste umreli a zrodili sa, a tá istá blahodarná vlna sa pre vás stala zároveň hrobom i matkou» (č. 20, *Mystagogika 2, 4-6: PG 33, 1079-1082*).

Znovuzrodenie nového človeka si vyžaduje, aby sa až na prach zredukoval človek skazený hriechom. Obrazy hrobu a materského lona odvolávajúce sa na prameň sú naozaj veľmi výrazné, aby vyjadrili veľkosť toho, čo sa deje prostredníctvom jednoduchých úkonov krstu. Rád citujem nápis, ktorý sa nachádza v starobyľom rímskom Lateránskom baptistériu, kde je v latinčine tento výraz pripisovaný pápežovi Sixtovi III.: «Matka Cirkve ako panna rodí prostredníctvom vody deti, splodené Božím dychom. Tí, čo ste znovuzrodení z tohto prameňa, dúfajte v nebeské kráľovstvo» (*Virgineo fetu genitrix Ecclesia natos / quos spirante Deo concipit amne parit. / Caelorum regnum sperate hoc fonte renati.*) Je to pekné: Cirkve, ktorá nám dáva sa znovuzrodiť, Cirkve, ktorá je lonom, je našou matkou prostredníctvom krstu.

Ak nás naši rodičia zrodili k pozemskému životu, Cirkve nás znovuzrodila k večnému životu pri krste. Stali sme sa synmi v jeho Synovi Ježišovi (porov. Rim 8,15; Gal 4, 5-7). Aj nad každým z nás, znovuzrodených z vody a z Ducha Svätého, nebeský Otec dáva zaznieť s nekonečnou láskou jeho hlas, ktorý hovorí: **„Ty si môj milovaný syn“** (porov. Mt 3,17). Tento otcovský hlas, nevnímateľný uchom, avšak dobre počuteľný srdcom toho, kto verí, nás sprevádza po celý život, a to bez toho, aby nás niekedy opustil.

Počas celého života nám Otec hovorí: „Ty si môj milovaný syn, ty si moja milovaná dcéra“. Boh nás veľmi miluje, ako Otec, a nenecháva nás osamote – a to od chvíle krstu. Znovuzrodenými deťmi Boha sme navždy! Veď krst sa neopakuje, pretože vtlačá človekovi nezmazateľný duchovný znak (*pečať, charakter*): «Nijaký hriech nemôže tento znak zotrieť, hoci hriech zabraňuje krstu prinášať ovocie spásy» (KKC, 1272).

Znak krstu sa nikdy nestratí! - „Otče, ak sa však človek stane zločincom, jedným z tých najneslávnejších, čo zabíjajú ľudí, čo páchajú bezprávie, táto pečať zmizne?“ - Nie. Ten človek, ktorý je Božím synom, koná tieto veci na vlastnú hanbu, no pečať nezmizne. Aj naďalej je Božím synom, ktorý ide proti Bohu, avšak Boh nikdy nezapiera svoje deti. Pochopili ste túto vec? Boh nikdy nezaprie svoje deti. Zopakujeme to spoločne? „Boh nikdy nezapiera svoje deti“. Hlasnejšie, lebo som dobre nerozumel! „Boh nikdy nezaprie svoje deti“. Tak je to správne.

Pokrstení, ktorí sú včlenení do Kristovho tela prostredníctvom krstu, sa teda pripodobňujú jemu - **«prvorodenému medzi mnohými bratmi»** (Rim 8,29). Prostredníctvom pôsobenia Ducha Svätého krst očisťuje, posväcuje, ospravodlivuje, aby v Kristovi vytvoril z mnohých jedinú telo (porov. 1 Kor 6,11; 12,13). Vyjadruje to pomazanie krizmou, «ktoré je znamením kráľovského kňazstva pokrsteného človeka a jeho včlenenia do spoločenstva Božieho ľudu» (*Obrad krstu detí, Úvod, č. 18,3*).

Preto kňaz pomazáva svätou krizmou hlavu každého pokrsteného, po tom, ako vyslovil tieto slová vysvetľujúce význam: «Sám Boh vás zasväcuje krizmou spásy, aby ste ako začlenení do Krista, kňaza, kráľa a proroka, boli vždy údmi jeho tela pre večný život» (*tamtiež, č. 71*).

Bratia a sestry, toto je celé kresťanské povolanie: žiť zjednotení s Kristom vo svätej Cirkvi, účastní na samotnom zasvätení, aby sme v tomto svete vykonávali rovnaké poslanie, prinášajúc ovocie, ktoré trvá naveky. Veď celý Boží ľud vedený jediným Duchom sa zúčastňuje na funkciách Ježiša Krista – „Kňaza, Kráľa a Proroka“, a nesie zodpovednosť za poslanie a službu, ktoré z nich vyplývajú (porov. KKC, 783-786). Čo to znamená zúčastňovať sa na kráľovskom a prorockom kňazstve Krista? Znamená to urobiť zo seba Bohu milú obeť (porov. Rim 12,1), vydávajúc o ňom svedectvo životom podľa viery a lásky (porov. *Lumen gentium, 12*), dávajúc ho do služby druhým, podľa príkladu Pána Ježiša (porov. Mt 20, 25-28; Jn 13,13-17). Ďakujem.

Drahí bratia a sestry, dobrý deň!

Dnes uzatvárame cyklus katechéz o krste. Duchovné účinky tejto sviatosti, ktoré sú neviditeľné očiam, avšak aktívne v srdci toho, kto sa stal novým stvorením, sú vyjadrené odovzdaním bieleho rúcha a zapálenej sviece.

Po kúpeli znovuzrodenia, schopnom pretvoriť človeka podľa Boha v pravej svätosti (porov. Ef 4,24), sa už od prvých storočí javilo prirodzené preobliečť novopokrstených do nového, bieleho odevu, na podobu žiary života dosiahnutého v Kristovi a v Duchu Svätom. Biely odev okrem toho, že symbolicky vyjadruje to, čo sa udialo vo sviatosti, ohlasuje aj stav premenených na Božiu slávu.

To, čo znamená zaodieť sa Kristom, pripomína svätý Pavol, keď vysvetľuje, ktoré cnosti majú pokrstení pestovať: **«Ako Boží vyvolenci, svätí a milovaní, oblečte si hlboké milosrdenstvo, láskavosť, pokoru, miernosť a trpezlivosť. Znášajte sa navzájom a odpúšťajte si, ak by mal niekto niečo proti druhému. Ako Pán odpustil vám, tak aj vy! Ale nad všetko toto majte lásku, ktorá je zväzkom dokonalosti!»** (Kol 3,12-14)

Aj obradné odovzдание plameňa odpáleného z Veľkonočnej sviece pripomína účinok krstu: «Prijmite Kristovo svetlo», hovorí kňaz. Tieto slová pripomínajú, že nie my sme svetlom, ale svetlom je Ježiš Kristus (Jn 1,9; 12,46), ktorý ako vzkriesený z mŕtvych zvíťazil nad temnotou zla. My sme povolaní prijať jeho jas! Tak, ako plameň Veľkonočnej sviece dáva svetlo jednotlivým sviecam, tak láska Zmŕtvychvstalého Pána zapaluje srdcia pokrstených, naplňajúc ich svetlom a teplom. A preto sa už od prvých storočí krst nazýval „osvietením“ a pokrstenému človeku sa hovorilo „osvietený“.

Ved' práve toto je kresťanské povolanie: «vždy kráčať ako synovia svetla, vo vytrvalosti vo viere» (porov. Obrad uvedenia dospelých do kresťanského života, č. 226; Jn 12,36). Pokiaľ ide o deti, je úlohou rodičov a krstných rodičov starať sa o udržiavanie plameňa krstnej milosti v ich maličkých, pomáhajúc im vytrvať vo viere (porov. Obrad krstu detí, č. 73). «Kresťanská výchova je právom detí, smeruje k tomu, aby ich

postupne viedla k poznaniu Božieho plánu v Kristovi: tak budú môcť osobne potvrdiť vieru, v ktorej boli pokrstení» (tamtiež, Úvod, 3).

Živá Kristova prítomnosť, ktorú v sebe máme chrániť, brániť a zväčšovať, je lampou osvetľujúcou naše kroky, svetlom orientujúcim naše rozhodnutia, plameňom ohrievajúcim srdcia pri kráčaní v ústrety Pánovi, robiac nás schopnými pomáhať tým, čo kráčajú spolu s nami, až k nerozlučnému zjednoteniu s Ním. V ten deň, hovorí Zjavenie apoštola Jána, **„noci už nebude a nebudeme viac potrebovať svetlo lampy ani svetlo slnka, lebo nám bude žiariť Pán, Boh, a budeme kraľovať na veky vekov“** (porov. Zjv 22,5).

Slávenie krstu sa uzatvára modlitbou Otče náš, ktorá je vlastná spoločenstvu Božích detí. Ved' deti znovuzrodené v krste prijímú plnosť daru Ducha vo sviatosti birmovania a budú sa zúčastňovať na Eucharistii, učiac sa tomu, čo to znamená obracať sa na Boha s oslovením „Otec“.

Na záver týchto katechéz o krste opakujem každému z vás pozvanie, ktoré som takto vyjadril v Apoštolskej exhortácii Gaudete et exsultate: «Dovoľ, aby milosť tvojho krstu prinášala ovocie na ceste svätosti. Dovoľ, aby bolo všetko otvorené voči Bohu a s týmto cieľom si ho zvoľ, rozhodni sa pre Boha vždy nanovo. Nestrácaj odvahu, pretože máš silu Ducha Svätého, aby sa to stalo možným, a svätosť je koniec koncov ovocím Ducha Svätého v tvojom živote (porov. Gal 5,22-23)» (č. 15).